

Onderzoeksplan “Resultaatgerichte Jeugdhulp in de gemeente Ridderkerk 2018-2020”.**1. Introductie/context**

In 2015 decentraliseerde het Rijk de verantwoordelijkheid voor beleid en inkoop van alle jeugdhulp naar gemeenten. In de jaren 2015 tot en met 2017 kocht de gemeente Jeugdhulp in bij aanbieders, die deze hulp leverden in 2014, te weten de aanbieders uit het oude systeem voor de decentralisaties. Daarmee werd gekozen voor continuïteit. Doel was en is op tijd voldoende en passende Jeugdhulp beschikbaar te stellen. Eind 2017 is de transitie ingezet van productgerichte Jeugdhulp naar resultaatgerichte Jeugdhulp. Dat is een proces dat een cultuurverandering vraagt, maar gezien de systeemverandering is het wenselijk de stand van zaken van deze transitie te onderzoeken.

“De transitie van productgerichte naar resultaatgerichte Jeugdhulp in Ridderkerk 2018-2020 ”

De productgerichte inkoop was ingewikkeld, weinig flexibel en deed onvoldoende recht aan de wensen van de jeugdige en/of zijn ouders. Ridderkerk hanteert nu resultaatgerichte jeugdhulp. Er komt voor de jeugdige en de ouders een jeugdhulparrangement. Het kan gebaseerd zijn op een van de drie resultaatgebieden:

- R1. steunen van het sociaal en persoonlijk functioneren van de jeugdige;
- R2. herstel, vermindering of stabilisatie stoornis van de jeugdige;
- R3. opvoeding, versterken mogelijkheden van de ouders.

De rekenkamercommissie wil een onderzoek laten uitvoeren naar de effectiviteit van dit nieuwe beleid met resultaatgebieden.

2. Doel en vraagstelling

Het onderzoek moet de vraag beantwoorden of in de jaren van de onderzoeksperiode (2018 t/m 2020) de uitvoering van het gewijzigde beleid Jeugdhulp effectief is geweest. In 2017 is de Resultaatgerichte Jeugdhulp centraal gesteld in Ridderkerk. In hoeverre is de resultaatgerichte aanpak met drie resultaatgebieden adequaat en op welke wijze wordt aan de gemeenteraad gerapporteerd over uitvoering van deze beleidsdoelen.

De centrale vraagstelling voor dit onderzoek is:

“Hoe heeft de gemeente Ridderkerk vorm gegeven aan de wettelijke taak om de best passende Jeugdhulp te bieden en ondersteuning waar nodig? Zijn de resultaten en kosten sinds de transitie van productgerichte naar resultaatgerichte Jeugdhulp conform de verwachtingen en op welke wijze wordt over de voortgang gerapporteerd aan de gemeenteraad?”

Om deze centrale vraag te beantwoorden worden de volgende deelvragen gesteld:

1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?
 - a. Beschrijving beleid (lokaal, landelijk)
 - b. Beschrijving uitvoeringspraktijk (lokaal, regionaal)
 - c. Beschrijving doelgroepen van de gemeente Ridderkerk (aantallen en kenmerken)
 - d. Beschrijving instrumenten van de gemeente Ridderkerk om de doelgroep voldoende en passende jeugdhulp te bieden
 - e. onderzoek de ontwikkeling van de vraag naar jeugdhulp.

2. Welke doelen en bijbehorende effect- en prestatie-indicatoren heeft de gemeente opgesteld voor de wettelijke taak van het bieden van voldoende en passende Jeugdhulp op de drie resultaatsgebieden?
3. Zijn streefwaarden voor effect- en prestatie-indicatoren, blijkens informatie waarover de gemeente beschikt, gerealiseerd?
4. Welk budget heeft de gemeente voor de uitvoering van de wettelijke taak Jeugdhulp en hoe wordt dit budget ingezet? Wat zijn de effecten van de resultaatgerichte aanpak in de jaren 2018-2020 vanuit financieel en zorg inhoudelijk perspectief?
5. Hoe is de transitie van productgerichte aanpak naar resultaatgerichte aanpak verlopen? Wat zijn de resultaten? Wat betekent de transitie voor de (financiële) continuïteit van de zorgaanbieders?
6. Is de jeugdhulp verbeterd ten opzichte van de periode met de productgerichte aanpak gezien vanuit drie invalshoeken: maatschappij, gemeente en cliënt?
7. Hoe wordt de gemeenteraad over de Jeugdhulp geïnformeerd?

3. Onderzoeksopzet

In het onderzoek hanteert de rekenkamer twee sporen.

- Spoor 1: beleidsoverview (brede beleidsanalyse)
- Spoor 2: focusonderzoek (verdieping)

In spoor 1 willen wij een compact onderzoek met een beschrijvend karakter. De uitvoering van de taak rond Jeugdhulp is veelomvattend en complex. De brede beleidsanalyse van spoor 1 dient ertoe het beleidsterrein inzichtelijk te maken. Het verschaft de rekenkamercommissie een kennisbasis en is het vertrekpunt voor verdiepende onderzoeken naar de uitwerking van het beleid in de praktijk (spoor 2). We beogen de beleidsoverview ter informatie ook aan de raadsleden ter beschikking te stellen om het onderwerp voor de raad beter hanteerbaar te maken. Dit is echter niet het primaire doel van spoor 1. In spoor 1 zijn wij wel alert op knelpunten en risico's, ook omdat die van invloed kunnen zijn op de keuze voor focusonderwerpen in spoor 2.

Omdat de Jeugdhulp samenwerking met andere beleidsterreinen vereist strekt het onderzoek zich soms uit naar aanpalende beleidsterreinen (Sport, preventief Jeugdbeleid, Onderwijs en Maatschappelijke Ondersteuning).

In spoor 2 doen wij verdiepend focusonderzoek naar onderdelen van de uitvoering van het beleid. Hieraan ligt een afgebakende vraag ten grondslag. Het gaat daarbij om de werking van het beleid in de praktijk (wat gaat goed en wat niet), om de doelmatigheid en doeltreffendheid. Het focusonderzoek zou zich moeten richten op de vraag of Ridderkerk er in slaagt met de resultaatgerichte benadering de zorg voor jeugd steeds beter te maken. Dat is het doel van het programma Zorg voor de Jeugd, waarin professionals, gemeenten, Rijk, cliënten- en jeugdhulporganisaties samenwerken.

4. Onderzoekperiode

Het onderzoek richt zich op de inkoop en uitvoering van Jeugdhulp door de gemeente Ridderkerk in de periode van 1 januari 2018 tot 1 januari 2021. Wel zullen we nadrukkelijk aandacht besteden aan de veranderingen ten opzichte van de eerste drie jaar met de productgerichte benadering..

5. Aanpak en planning

De rekenkamercommissie huurt voor het onderzoek externe onderzoekscapaciteit in.

Het onderzoek kent de volgende stappen:

1. Startgesprek met onderzoeksbureau en stakeholders gemeente;
2. Documentenanalyse;
3. Interviews met de portefeuillehouder en medewerkers uit de ambtelijke organisatie die een rol spelen bij de uitvoering van de Jeugdhulp in de gemeente Ridderkerk;
4. Focusonderzoek met de doelgroep (zorgvragers);
5. Opstellen concept-rapportage;
6. ‘Hoor en wederhoor’, definitieve rapportage en afronding.

Het onderzoek start in het tweede kwartaal 2021. De verwachting is dat de resultaten van het onderzoek in het vierde kwartaal 2021 aan de gemeenteraad kunnen worden gepresenteerd.

De aanpak zal in nauwe samenwerking met de gemeente plaatsvinden. Op basis van deze aanpak voorziet de rekenkamercommissie de volgende planning:

Offertetraject	Februari – maart 2021
Startbijeenkomst	Maart 2021
Uitvoering onderzoek	April – juni 2021
Conceptrapportage aan rekenkamercommissie	Juli 2021
Hoor- en wederhoor	Juli – september 2021
Publicatie	Oktober 2021

De rekenkamercommissie gaat uit van de juistheid van de informatie die zij aangeleverd krijgt.